

Veliko zavarovanj, ob nesreči pa borno izplačilo! Kako to?

Ljudje imajo številna zavarovanja, ne da bi resnično vedeli, kako so sploh zavarovani; na konkretnih primerih smo preverili, kolikšno zavarovalno vsoto sploh potrebujemo, da bomo mirno spali.

V večina nas ve, koliko premije plačujemo za katero izmed sklenjenih zavarovanj, saj nas ta znesek mesečno opominja na bančnem izpisku. Ampak, ali vemo tudi, kako dobro smo zavarovani? Nekako velja prepričanje: več imam zavarovalnih polic, bolj sem zavarovan. Toda število polic je nepomembno, pomembna je le številka, ki se imenuje zavarovalna vsota. Veste, kolikšna je ta na vaših policah? To za večino postane pomembno šele, ko se zgodijo nesreča, škoda, nezgoda, bolezen, smrt ... Takrat se pojavi vprašanje: Ja, koliko bom pa sploh dobil od zavarovalnice? Zakaj se s tako pomembno stvarjo ukvarjamo šele takrat, ko je že prepozno?

Ko se dogovarjamo z zavarovalnim zastopnikom, se večini po glavi plete le eno – koliko na mesec bo to stalo. Druge pomembne stvari pa so velikokrat potisnjene v ozadje. Dejstvo je, da določena zavarovanja potrebujemo, ne za vsako ceno, ampak za potrebno zavarovalno vsoto, torej za finančno zaščito. Vsak finančni načrt posameznika ali družine se začne z ureditvijo primerne zaščite na treh pomembnih področjih – zaščita življenja, delovne sposobnosti in premoženja, opozori osebna finančna svetovalka Katja Majerle iz Individe. Da poiščemo primerno zavarovalno vsoto, moramo položiti vse karte na mizo – torej razkriti zdravstveno stanje, želje, družinsko ozadje, premoženje, dohodke ... Na eni strani je treba poznati vse obveznosti zavarovanca, tudi otrok in drugih vzdrževanih članov, na drugi tudi vrednost »unovčljivega« premoženja, dodaja Majerletova.

Zavarovalna vsota je največji dogovorjeni denarni znesek, ki ga dobimo od zavarovalnice ob nastanku zavarovalnega primera. V zavarovalništvu poznamo več vrst zavarovalnih vsot, recimo zava-

Nekako velja prepričanje – več imam zavarovalnih polic, bolj sem zavarovan.

rovanje cele vrednosti, na prvi riziko, novo, dogovorjeno, taksirano vrednost ..., zato smo lahko ob škodnem primeru neprijetno presenečeni, ko ugotovimo, da za neko škodo dobimo manj od pričakovanih, saj je tudi kritje manjše.

Formule zavarovalnih vsot

Kako sploh določiti potrebno zavarovalno vsoto? Za to so na voljo različna orodja. Recimo za invalidnost velja splošno pravilo, da mora biti zavarovalna vsota vsaj 100-kratnik vseh mesečnih dohodkov. Torej, če je vaša povprečna plača tisoč evrov, bi potrebovali vsaj 100 tisoč evrov zavarovalnega kritja za primer invalidnosti. A pozor! V sklopu nezgodnih zavarovanj, ki krijejo tudi invalidnost, zavarovalnice sestavijo pakete, ki vključujejo še zelo draga dnevna, bolnišnična nadomestila, nezgodno smrt ... Invalidnost navadno ne dosega visokih kritij. Dobro zavarovanje za invalidnost pa potrebuje skoraj vsak, tudi otroci.

Kako je pri zavarovanju za smrt? Recimo osebni finančni svetovalec Andrej Barle iz Donos.net navaja formulo za izračun kritja za zavarovanje za primer smrti: 13-kratni mesečni dohodek pomnožimo s faktorjem, ki je odvisen od števila in starosti otrok (recimo z dva, če sta to dva otroka, tri, če so otroci trije), nato prištejemo vse dolgove ter odštejemo vsa likvidna sredstva (denarna sredstva na računu, depoziti, vrednostni papirji, počitniška hišica ...). Če se vam zdi to preveč zapleteno, si lahko pomagata z življenjskim kalkulatorjem na denarnisupermarket.com. Ta izračuna zavarovalno vsoto za primer smrti. »Bolj boste poštene, realni, bolj natančen bo vaš izračun zavarovalne vsote,« opozarjajo na spletni strani.

Tudi tu je treba biti previden, zlasti ko nam zastopniki ponujajo naložbena življenjska zavarova-

Matjaž Fuchs

nja, saj kritja za smrt le redko dosegajo potrebne vrednosti. Zato številni finančni svetovalci svetujejo sklepanje riziko življenjskega zavarovanja, pa še to le, če ga potrebujete. Torej če so od dohodka zavarovanca odvisni člani družine in drugi.

Pri zavarovanjih je veliko detajlov, na katere moramo biti pozorni, sploh ko gre za kritja. Lahko namreč omejujejo, nekatere škode pa tudi izključujejo. Eno takšnih je recimo zavarovanje za hujše bolezni. V večini primerov iz kritij za hujše bolezni zavarovalnice izključujejo najpogostejše bolezni, kot je rak, ali omejujejo izplačila zavarovalnin s takšno stopnjo bolezni, da dejansko lahko samo še čakamo na smrt, opozarja Barle. Tudi ko gre za zavarovanje nepremičnin, veljajo podobna pravila kot pri življenjskem zavarovanju. Za nekatere je namreč gradnja hiše ali nakup stanovanja življenjski projekt. Vprašati se moramo, koliko denarja bi za vnovično gradnjo hiše potrebovali v primeru totalne škode. Ne smemo pozabiti na »skrite« stroške. Ti lahko recimo nastanejo ob potresu, ki stavbe ne poruši, ampak statik pozneje ugotovi, da ni potresno varna. Zato jo je treba porušiti, očistiti ruševine in šele nato postaviti novo hišo, opozarja Andrej Barle. Pri zavarovanju stanovanjske opreme ne smemo pozabiti, da to niso le hi-fi naprave, gospodinjski aparati ter pohištvo, temveč tudi

Za invalidnost mora biti zavarovalna vsota vsaj 100-kratnik vseh mesečnih dohodkov.

oblačila, obutev, zbirke knjig, kolesa, orodja in naprave, našteva.

Zavarovalna vsota ni zacementirana ob sklenitvi zavarovanja. Ta se namreč lahko med trajanjem zavarovanja revalorizira zaradi ohranjanja realne vrednosti. Je pa tako kot pri drugih stvareh velikokrat potrebna lastna pobuda zavarovancev, da to sami uredijo, razen v primerih sklenitve zavarovanj za krajša obdobja.

Napačne predpostavke

Zavarovalni zastopniki bi morali zavarovance opozoriti na vse nevarnosti, ki prežijo nanje, ko sklepajo zavarovanja. A velikokrat tega ne storijo. Pogosto se recimo zavarovancu prepusti določitev zavarovalne vsote. Ta to naredi bolj na podlagi občutka kot pa znanja. »Najlažje je stranko vprašati, za koliko si želi biti zavarovana – vendar, ali je to res tisto, kar potrebuje?« se sprašuje Majerletova. Da ne bomo s prstom kazali samo na zastopnike, omenimo, da se tudi zavarovanci v želji po zniževanju stroškov odločijo, da ne bodo upoštevali vseh nasvetov, velikokrat tudi kaj pomembnega zamolčijo. »Največ napak pri oblikovanju zavarovalne vsote izhaja iz napačnih predpostavk pri izdelavi osebne bilance, kot je upoštevanje premoženja, ki ni unovčljivo, recimo gozd ali zemlja, ki je ne moreš

→ prodati,« opaža Katja Majerle. Večina zavarovancev sklepa zavarovanja za prekratko dobo glede na svoje obveznosti in potem, ko jih znova sklepajo, so starejši in zato plačujejo tudi dražje zavarovanje, dodaja.

Najslabša zavarovanja

Slovenci imamo najslabše pokrito zavarovanje delovne nesposobnosti, opozarja Majerletova. To pa je skrajno neodgovorno, še zlasti, če so od naših dohodkov odvisni drugi. Pri določitvi potrebne zavarovalne vsote moramo upoštevati svoje sedanje in prihodnje prihodke. Izračunati moramo, kolikšen znesek bi zadostoval, če ne bi bili več sposobni za delo. Pri tem upoštevamo, kolikšno pokojnino lahko pričakujemo od države, in opredelimo mesečni znesek, ki bi ga potrebovali za normalno življenje. Seveda so tu še dodatni stroški, ki jih moramo upoštevati in so povezani s prilagoditvijo novim

življenjskim okoliščinam v primeru invalidnosti, zdravstveno oskrbo in podobnim.

Delovno nesposobnost lahko povzroči nezgoda ali bolezen, zato v tujini nezgodno invalidnost enačijo z nastankom težjih bolezni, opozarja Majerletova. Pri nas še do pred kratkim nismo mogli dobiti spodobnega zavarovanja za kritične bolezni z visoko zavarovalnim kritjem. Veliko ljudi ima pri nezgodnih zavarovanjih popolnoma napačne postavke visoko zavarovane, invalidnost pa zelo nizko. Večini je bolj pomembno, da ima visoko dnevno odškodnino kot pa dobro pokrito invalidnost, opaža Majerletova. Barle pa dodaja, da se velikokrat zadovoljimo le s 40 tisoč evri kritja za invalidnost, kar je po njegovem mnenju premalo, sploh če zavarovanec ni več sposoben opravljati svojega poklica.

Starši pa za nezgodo slabo ali pa sploh ne zavarujejo svojih otrok. Ti bi morali biti visoko zavarovani, saj lahko kljub poškodovani hrbtenici živijo zelo dol-

Primeri: Kolikšna mora biti zavarovalna vsota za posamezne primere zavarovanj

1 Martina: Sem samska ženska, stara 25 let. Živim v stanovanju, za katero plačujem 300 evrov najemnine, posojilni obrok za avto znaša 100 evrov in ga bom odplačevala še dve leti. Moja plača skupaj z dodatki je 1.100 evrov. Partnerja in otrok nimam, ne razmišljam o nakupu stanovanja. Imam pet tisoč evrov prihrankov.

	Andrej Barle, Donos.net	Katja Majerle, Individia
Zavarovanje za primer smrti	Ne potrebuje, saj od njenih prihodkov ni odvisnih oseb niti nima posojila.	Ne potrebuje, saj ima več denarja na računu kot posojila na banki.
Nezgodna smrt	Ne potrebuje.	Ne potrebuje.
Invalidnost	Priporočam 75 tisoč evrov s progresivnim kritjem. Pri 40-odstotni invalidnosti bi dobila izplačanih 75.000, pri 80-odstotni pa 300.000 evrov. Letni strošek takšnega zavarovanja je približno 120 evrov.	Premalo je podatkov za oceno zavarovalne vsote - ni navedla delovne dobe, posebnosti poklica, hobijev. Čez palec bi ocenila, da bi vsota morala biti 230.000 evrov ob popolni nesposobnosti za delo. Ob invalidski upokojitvi bi dobila maksimalno 300 evrov pokojnine, 700 evrov pa bi si morala zagotoviti sama.
Težke bolezni	Zaradi izključitve pogostih bolezni ali omejitve takšno zavarovanje ne koristi veliko. Pred sklenitvijo naj dobro prebere pogoje. Zavarovalna vsota naj krije tudi morebitne stroške zdravljenja v tujini, vključno z rehabilitacijo.	

2 Metka in Peter: Sva mlad par, oba stara 30 let. Sam delam v gradbeništvu na terenu, partnerica pa v računalniškem podjetju. Zaslužim 800 evrov, partnerica tisoč evrov. Pred kratkim sva kupila stanovanje, za katero sva skupaj najela 30.000 evrov posojila za 15 let. Žena je noseča in čez pet mesecev pričakujeva otroka. Prihrankov nimava.

	Andrej Barle, Donos.net	Katja Majerle, Individia
Zavarovanje za primer smrti	Če sta vzela posojilo v sorazmerju plač, bi torej Peter potreboval 13.334 evrov in Metka 16.667 evrov kritja. Zavarovanje naj bo z upadajočo zavarovalno vsoto, saj s časom upada tudi znesek posojila.	Metki predlagam 43.000 evrov kritja, Petru 34.000 evrov; na 20 let oba.
Nezgodna smrt	Ne igra vloge – smrt je smrt, dolgovi pa ostanejo.	Ne potrebuje.
Invalidnost	Enako kot pri Martini.	Vsakemu predlagam po 250.000 evrov kritja (komentar enak kot pri Martini), načeloma bi Peter potreboval kakšen evro kritja več, ona pa manj, a ker lahko dobita paketni popust, predlagam enako kritje.
Težke bolezni	Enako kot Martini.	

go, delati pa verjetno ne bodo mogli nikoli, opozarja finančna svetovalka. S tem se strinja tudi Barle in poudarja, da bi morala biti zavarovalna vsota za invalidnost za otroke vsaj 200 tisoč evrov. Takšno zavarovanje pa stane manj kot 36 evrov na leto, poudarja.

Dnevna popestritev za upokojence

Velikokrat zastopniki ponujajo najrazličnejša zavarovanja tudi upokojencem. Včasih je tem še najlažje prodati zavarovanja, saj je veliko osamljenih in pogovor z zastopnikom lahko pomeni dnevno popestritev. Odločilno vprašanje pa je, ali ti zavarovanja sploh potrebujejo. Sogovornika menita, da večine zavarovanj ne potrebujejo, seveda so izjeme. »Starejši smo, dražje je zavarovanje,« opozarja Barle. Res je smrt življenjskega sopotnika za posameznika hud čustveni, pa tudi finančni udarec. A kljub temu Barle meni, da je zavarovanje za primer smrti vseeno precejšen

V želji po zniževanju stroškov zavarovanja, od katerih pri nastanku škode nimamo skoraj nič.

strošek, ki ga marsikateri upokojenec ne zmore. Vseeno pa je zgodba drugačna, če so člani družine odvisni od dohodka upokojenca. Takrat je treba poskrbeti tudi za to.

Nekoliko različna mnenja imajo finančni svetovalci o nezgodnih zavarovanjih, zlasti za invalidnost. Morebitna invalidnost namreč ne bi vplivala na delovno sposobnost upokojencev in s tem izgube dohodkov, saj imajo pokojnino. V primeru hujše invalidnosti pa bi morda potrebovali nego na domu, kar bi povzročilo dodatne stroške, kar sicer pokrivajo nezgodna zavarovanja. Enako je tudi v primeru težkih bolezni. Barle v teh primerih predlaga, da o tem dobro premislijo in se odločijo na podlagi konkretnih informativnih izračunov.

Vsekakor je na mestu ničkolikokrat napisano opozorilo – preberite pogoje zavarovanja, da boste vedeli, kaj od zavarovalnic sploh dobite za svoj denar.

Andrej Barle

Katja Majerle

Janez in Marija: Sva 63-letna upokojenca s pokojninama 700 in 600 evrov. Otroci so odšli od doma, nama je ostala večja hiša, ki ima mesečno v povprečju okoli 500 evrov stroškov. Imava 10 tisočakov prihrankov, posojil pa nimava več.

3

	Andrej Barle, Donos.net	Katja Majerle, Individa
Zavarovanje za primer smrti	Ne potrebujeata.	Ne potrebujeata, saj je premoženje večje od obveznosti. Kako ravnati, če eden od njiju umre? V takem primeru se porablja prihranki ali hiša da v najem ter morda odide v varovan dom. O tem se je treba dogovoriti zdaj!
Nezgodna smrt	Ne potrebujeata.	Ne potrebujeata.
Invalidnost	Ne potrebujeata.	Načeloma ne potrebujeata, je pa dobro, da obstajajo morebitna kritja za primere, ki krijejo stroške zdravljenja. Težava je v tem, da so ta zavarovanja za starejše draga, težave se pojavljajo tudi pri izplačilih ...
Težke bolezni	Ne potrebujeata.	

Novakovi: Star sem 45 let, žena 42, otroka pa 10 in 15 let. Imam manjše storitveno podjetje, v katerem sem sam zaposlen, žena je brez službe. Na mesec s svojo dejavnostjo po odbitku stroškov zaslužim približno štiri tisočake. Posojil nimamo, imamo pa privarčevanih 15 tisočakov.

4

	Andrej Barle, Donos.net	Katja Majerle, Individa
Zavarovanje za primer smrti	Le oče, ki polni družinski proračun, potrebuje to zavarovanje za približno od 8 do 10 let, pozneje bosta otroka poskrbela zase. Priporočal bi 150 tisoč evrov zavarovalne vsote, večino privarčevanega zneska pa bi obdržal za zlato rezervo.	Ni podatkov o morebitni obveznosti podjetja oziroma osebnosti. Njemu svetujem vsaj 80.000 evrov, žena zavarovanja ne potrebuje.
Nezgodna smrt	Ne potrebujeata.	Ne potrebujeata.
Invalidnost	Staršema predlagam tako kot Martini, za otroka pa šolsko, študentsko zavarovanje za primer nezgodne invalidnosti z 200 tisoč evrov zavarovalne vsote. Premija znaša slabih 36 evrov.	To je zelo odvisno od delovne dobe in pokojninske osnove. Ker ima mož verjetno visoko pokojninsko osnovo, bi potreboval manjše kritje, a ker je tudi nosilec prihodka, potrebuje večje. Žena potrebuje manjše kritje. Za določitev zavarovalne vsote bi bilo treba natančno opredeliti, koliko bi znašali njuni pokojnini in koliko potrebujeata za preživetje. Otroka potrebujeata tudi zavarovanje za invalidnost in težje bolezni!
Težke bolezni	Enako kot pri Martini.	